

100%

protimluo

OSTRAVA!!!

Vydání knihy podpořilo grantem

Statutární město Ostrava.

Ptáci
JAROSLAV ŽILA

Ptáci

© Jaroslav Žila and heirs, 2021

© Protimluv, 2021

Illustrations © Aleš Hudeček, 2021

ISBN: 978-80-87485-88-0

Kdybych uměl zpívat jako ty, IGINE, napsal bych o ní píseň a hrál ji na kytaru... Natálie, Nata, tak jsem jí říkával, ještě nikdy jsem nepotkal ženu tak oddanou sexu. V předchozích životech určitě souložila v Ištariňě chrámu, byla bezpochyby i Afroditinou kněžkou v helénských přístavech... Jaká to podívaná, když vyplula pod napjatými plachtami ňader, řídící svou loď neomylně ke každému útesu pohlavnosti, s věčnou pěnou u čáry ponoru. Žádná hlubina ji neděsila, žádná bažina jí nepáchla. Kdykoliv jsme vešli do hospody, vysmýčila svým pohledem všechny rohy (ty veliké smaragdové oči vystřelující ocelové jehly) a nesedla si, dokud si nebyla jista, že na ni hledí všichni chlapi. A potom v těžkých chvílích samoty sedávala se zkříženými nohama na koberci ve své podkrovní garsoniére, schoulená kolem pohlaví jako člověk v jeskyni u ohně, popíjela sladké laciné víno a psala vždy znova a znova nekonečné seznamy svých milenců a žádný z nich nebyl definitivní...

Odmíchl jsem se a usrkl voňavého alkoholu.

Človče, to bylo fakt dobrý, uchechtl se uznale Igin a já pokračoval: ale přece, přece jsem ji měl rád a ona mě milovala tak, jak mohou milovat jen dívky. Strkala mi do postele své kamarádky, a když jsem se jí jednou zeptal – proč to, proboha, děláš? – pohlédla mi s jakousi pokorou do očí a řekla: Chci, abys viděl, že tě doopravdy miluju! A seznámila mě s chlapíkem, který jí taky vězel v srdci. Prostě – vyprávěla mi o něm a jemu o mně tak dlouho, až jsme se setkali v její garsoniéře – rocker v kožené bundě s copem do půli zad, prohlížel si proslulou dlouhou zeď – měla totiž takový zvyk: každý milenec musel napsat na bílou omítku nějaký citát. Rocker se zasmál a přečetl nahlas: Přišel jsem – viděl jsem – zvítězil jsem! Tak tohle tady minule nebylo!... Vyklubal se z něj pozoruhodný chlapík, ještě dnes se občas potkáváme na pár piv, zatímco ona se provdala z našeho města a kdesi proplovává krizemi kvapně uzavřeného manželství... Jaké to asi je, řekl jednou rocker, mít za ženu přístav...?

Ale i on... víš, vyprávěl mi: Jednou jsme pařili, Nata a já až do rána s nějakou kapelou – Ema a její Ostrostřelci se jmenovali, a potom po zavíračce jsme jeli k ní. Trochu se mi točila hlava, tak jsem kecl na koberec a usnul, a jak tak spím, probral mě zvláštní zvuk, namáhavý šelest, jako by pokojem vířily tisíce holubích křídel, zvednu hlavu, Nata klečela na kober-

ci, v puse měla sólového kytaristu, zatímco basák jí olizoval kozy a to, co praktikoval bubeník, byl bezpochyby anální sex. Chvíli mi trvalo, než jsem pochopil, že to není sen. Zvedl se mi žaludek, proběhl jsem kolem, zamkl se na záchodě a dlouho zvracel.

Jo, ženský... kamaráde! Pokýval hlavou Igin a rozkošnický mlaskl jazykem. Ukázal na mou sklenku a řekl: dopij! Zůstali jsme sami v tom rozlehlém patrovém hanáckém stavení s průjezdem v průčelí. Žena, se kterou už pár let žije, tak hodinku po mém příjezdu řekla: No... myslím, že su tady zbytečná, vy dva si úplně vystačíte, tak беру děti a jedu k rodičům... bude stačit, když se vrátím v nedělu, po desátý... že bych udělala oběd? A Igin, ten starý dobrý parták, se kterým jsme proklepali vysokou i vojnu, lehce přimhouřil oči a uznale pronesl: To je baba, co? A oba jsme vyprskli smíchy, zatímco ona v průjezdu nastartovala už napakovanou bílou škodovku a s rozpačitým úsměvem řekla: Tak mně aspoň otevřte vrata!

Jo, ženský... kamaráde! – pokračoval Igin s plnou sklenkou. Poznal jsem jednu, dělala u nás na úřadě. Když přišla poprvé, vůbec jsem ji nezaregistroval, taková nenápadná a možná i obyčejná byla, ale časem mě na ní cosi zaujalo, snad gesta, snad její způsob řeči, to jak zakláněla bradu, když se smála. Zkrátka,

jednou jsme se náhodou setkali pohledem – znáš to, když oba cítí najednou totéž... Nějak to v nás zůstalo, ale já pořád nevěděl, jak začít. Naštěstí vše vyřešila sama: přinesla mi nějaké spisy, a když byla u dveří, opřela se rukou o zárubně, shrnula si vlasy z čela a řekla vážně, i když oči jí jenom hrály: Já se cítím tak sama... a nikdo mě ani nepohladí! Nikdo mě nemá rád! Tak jsem vstal... Večer, když se svlékla, žasl jsem, jak nádherně je stavěná... co všechno udělají šaty!...

Vyrůstala sama s matkou... Ještě na gymplu začala chodit s jedním spolužákem. Úplně na vážno. Docházela k nim do rodiny a plánovali si, jak se po studiích vezmou, jenže ten kluk najednou onemocněl, co mu bylo, fakt nevím. Nikdo si stejně nevěděl rady. Napřed mu tuhly nohy, takže skončil na vozíku, ale časem to postupovalo dál. Ona si přesto nepřipouštěla žádné pochybnosti. Prostě se časem vezmou... Chodívala s jeho rodiči do parku, společně pochodovali za vozíkem a cítila se šťastná jako nikdy. Jenže... kluk zemřel. Tehdy si uvědomila cosi zvláštního. – Předtím, když ještě žil, jsem si myslela, že se zhrouťm, jestli se mu něco stane, řekla mi. Jenže on byl mrtvý, ale já, pár dní po jeho pohřbu, měla stejný pocit štěstí... stáčílo zajít k jeho rodičům, vypít s nimi kafe. Byla jsem tam každou chvíli, až mi jednou – byl možná rok po smrti, řekla jeho matka s ustaranou tváří – Seš mladá,

tak se už netrap, někoho si najdi, my s taťkou budeme jenom rádi! Zkoušela to, ale vždycky přišla úzkost. Jen tam u nich se cítila šťastná, až nakonec pochopila: celé ty roky milovala jeho otce.

Jsmo na zahradě. Slunce je skoro za střechami. Po horkém dni začíná stříbřitý večer. Na okolních pozemcích lidé zalévají záhony: růže, kedlubny a salát lačně polykají vodu a vzduch voní zemí. Chodím mezi stromy, pod korunou meruňky zůstávám stát. Co to má být? Na zemi leží hromádka rozpůlených ještě nazelenalých meruněk, marglí, jak říká Igin. Pojď se podívat, volám na něho, jen krčí rameny. – Strakapoudi, říká, ty bestie strakapoudi, přilétají z parku, hnízdí jich tam celé mraky. Mají to slušně nacvičený, rozpůlí margli, vyloupnou z ní pecku a odletí tady k tomu stromu. Vidíš tu rozsochu, tak do ní pecku zapasujou a vyklovnou z ní jádro, žerou jenom ty jádra, jsou v nich kyanidy či co. Každopádně se z toho pořádně zfetujou, neboj, to ještě uvidíš. Ani si nedokážeš představit, co dokáže takové nacapané strakapód. Když je Igin v ráži, po hanácku natahuje samohlásky. Já je polykám.

Se soumrakem přilétl první pták. Bíločerný kostýmek doplněný rudou čepičkou židovského střihu. Usedá nízko na nedalekou větev a zjevně se nehodlá zabývat

mou maličkostí. Přijdu tak na krok, zamávám rukama jako křídly, huuu huu zavřeštím, natáhnu k němu ruku – pták ví své...

A zase v pokoji, Igin pustil hudbu a já poslouchám. – Copak se to line z beden: Sting?

Jo, úplně nový. Mimochodem, víš, proč si říká Sting?

Jo, už jsem to slyšel.

Při té souvislosti, copak asi dělá Ipekiš? – napadlo mě. Igin se zakuckal.

Najednou jsme zase v kasárnách, mezi nízkými dřevěnými baráky. Bílá okna a popraskané zelené nátěry, střechy z vlnitého eternitu, obrubníky natřené vápnem. Kdysi to byl politický lágr, vězňové celé dny kutali uranovou rudu. Zůstala po nich radioaktivní voda a moc pěkná vyhlídka do kraje: nalevo halda hlušiny, napravo taky a dole pod svahem, přímo nad vesnicí Brod jakbysmet.

V tom kamení žily veliké zelené ještěrky, už nikdy jsem neviděl takové.

Jednou na jaře, říkám, když byly ještě celé ztuhlé, chytil Dokiš jednu, dal si ji na nárameník a požádal mě, ať mu udělám fotku. Já nechtěl, padlo na mě mrazení. Člověče, mám takový divný pocit! – řekl jsem, ale on trval na svém, prý, který generál má na výložce živou ještěrku? Žádný! Jedině snad ve střední Americe...

Ipekiš? Jak se asi daří jeho velké rudé hlavě, směje se Igin. Nikdy nezapomenu, jak se Ipekiš, sjetý a bez peněz, postavil po ukončení pořadové přípravy před své družstvo, zavelel pohov, vyvalil ty svý oddaný hovězí kukadla, naklonil se k mužstvu a s vrcholně diskrétním výrazem zašeptal. Hoši, o co se vsadíte, že si do čuráka zasunu tužku... No tak... Kurva... Nutně potřebuju padesát korun!...

Doktorské děcko! Nějakým nedopatřením mu rodiče nesehnali modrou knížku... Domů psal každý týden to samé: Mám strašný kašel a rýmu, pošlete mně urgentně Ipekarin v jakémkoliv množství, přebyteky zásobuji zdravotnické středisko... Jenže Dokiš, Dokiš říkal, že od nich jaktěživ neviděl ani skleničku, právě naopak, chodíval škemrat...

A pořád mu byla zima, vzpomínáš, jak spal na skříní! Z důvodu přílišného chladu... tak to říkal. A pak... to už sněhem začala prolízat tráva... při cvičných střelbách se s výkřikem vybulil na záda. Zmítal se v té šedavé kaši a od huby mu šla pěna... možná epilepsie a tradá, pěkně sanitkou do Tábora, a Dokiš se hned na další vycházce strašlivě ožral a válel se v rozbředlé oranici, z očí se mu hnaly slzy a křičel: Já su hovado! Já mu nedokázal pomoci! Až se z toho všeho pomočil a potom jsme ho táhli přes vrátnici, hlavou dolů jako poraženého boxera na ošetřovnu...

Ty to nevíš, Dokiš je po smrti?

Proboha, Dokiš? To není možné... Ale jo, už je to tak... A jak se to stalo? Nemám ponětí, krčí Igin rameny. Já osobně bych to viděl na autonehodu, nebo možná nějaká baba...

Tomu nevěřím, to by Dokiš neudělal, a náhle mám před očima ten jeho široký zářivý úsměv, třeba tehdy, jak tam stál na tribuně mezi lampasáky, pod plechovou stříškou rozpálenou sluncem. Silný, statný chlap s lodičkou vojáka základní služby, nepředpisově posunutou do týla, mezi těmi vyděšenými kreaturami se zlatými hvězdami na ramenou.

Uprostřed šedých plechů ochozu, které je zakrývaly až po pás, zářila rudá hvězda a přímo nad ní buřácel do mikrofonu velitel útvaru, sám docela hezký a urostlý muž, major Kopejtko. – Mimochodem, víš, že to byl zběhlý učitel?

Dodnes si pamatuji jeho řeč: ... a to nejlepší jsem si, soudruzi, nechal nakonec. Abych něco nepopletl, budu citovat z protokolu: v krevní bance útvaru byly zajištěny dva litry krevní plazmy, litr a půl krve ... a teď to přijde... teď dobře poslouchejte, soudruzi, dvě kila hovězího masa zadního, kilo a půl vepřových jater a půl kilogramu vepřové plece.

Slyšíte to! Hřímal velitel rozvztekle na tři sta párů v řadách seřazených očí. V jednotlivých čtetách, pěkně podle velikosti, klesaly a zase stoupaly brigádýrky.

Mezery mezi jednotkami vyplněné špekátými lampiony s obličejí zrůzněnými chlastem. Najednou se zarazil – pozorně se podíval pod ty kolísavé vlny čepic a to, co spatřil, jej totálně udolalo: tři sta křenících se ksichtů jen s obtížemi balancujících na pokraji řehotu! Ještě jednou se ujistil, že se mu to nezdá, nevěřicně rozhodil rukama, obrátil se ke svému štábu a řekl – Vidíte to, oni se smějou, a náhle došel, tak jsem to četl ve výrazu jeho tváře, k děsivému prozření: za jeho zády stáli trpaslíci a neforemní tlustoši, všichni neschopni rychlejšího pohybu! Jak jim to jenom slušelo na pozadí stříbrných smrků! Uskřínuté obličejíky anebo popelavé nařvané tlamy a mezi nimi zářivý úsměv náčelníka zdravotnické služby... On se směje, soudruzi, jeden z hlavních původců katastrofálního výsledku právě ukončené kontroly a on se směje, hlesl major Kopejtko zoufale a chvíli nevěřicně kroutil hlavou. Zdálo se, že nad něčím uvažuje, ale nám bylo jasné, že se na Dokiho nelepí, že mu nic nemůže, protože rozkaz k jeho potrestání by museli potvrdit přinejmenším na okruhu v Táboře a taková aféra by stála všechny lampiony prémie... A potom se stalo něco neuvěřitelného: Proboha, zalomil velitel rukama, zarazil se a rychle dodal, myslím to obrazně, jsem samozřejmě ateista! Tak tedy, proboha, na co si to tady, soudruzi, hrajeme. Jen se na sebe podívejme, rezignovaně máchl rukou, my že jsme bojová jed-

notka... ruku na srdce, soudruzi, vždyť celý náš prapor by vyřídila jedna rota amerických výsadkářů, co rota? Četa, soudruzi... Četa!!!... Možná i družstvo... A víte, s čím by měli, ty kluci americký, nejvíce práce? Pochytat mužstvo rozprchlé po okolních hospodách!

Průvod postarších myšlenek se občas zastaví při bolavém místě a... – Sám za sebe, nejsem nějak zvlášť pyšný, myslím tím především vojnu, – říkám. Mám přitom pocit, že mi pomalu těžkne jazyk. Já taky, přisvědčuje Igin a potom s jakýmsi spodním tónem omluvy dodává. To ten systém, kamaráde, ten tě sám donutí! Z každého udělá kurvu, záleží jen na tom, jak velkou! Jak daleko se necháš zahnat, přesně to chtěli! Víím, že má pravdu, ale přesto ironicky vyštěknu, tak a pěkně jsme se z toho vylhali! A najednou pocítím únavu, ale nechce se mi spát, je to únava ze života. Sedím a tčkám kolem sebe očima, hledám jakýsi bod nebo předmět, kterého bych se zachytil, a náhle začínám vnímat, co Sting naléhavým hlasem zpívá:

Where is the fisherman, where is the goat?

Where is the keeper in his carrion coat?

Eclipse on the moon when the dark bird flies

Where is the child with his father's eyes?

These are the soul cages These are the soul cages

Tak to sedí, zabručel Igin – klec na duše, byla to více klec na duše než na těla.

A já myslím na ty vysoké ploty, na kotouče ostnatého drátu nad nimi. Na to, jak mě nepustili k zubaři. Bolestí jsem lozil po stropu a oni pořád: musíte to vydržet ještě dva dny, soudruhu. Dokud se nevrátí alespoň nějaký velitel čety, a jak na potvoru měl Dokiš zrovna dovolenku... a potom, ten jeho triumfální návrat k útvaru!

Tak to si teda moc dobře pamatuju, pravil Igin, byl jsem zrovna dozorčím na bráně. Stojím před závorou a vyhlížím ho, jestli nevyleze z autobusu. Slíbil přece, že přiveze nějaký víno... A opravdu, záhy se vynořil zpoza plechové zastávky a jeho rozložitá postava klátivě postupovala tím mírným svahem k našemu návrší. Podle náklonu těla a urputného výrazu ve tváři se dalo usoudit, že bojuje s velmi silným větrem. Co však rozplesalo mé srdce, byla skutečnost, že v levé ruce nesl čtyř, možná pětilitrový demižon oplétaný barevnou bužírkou, a sotva mě uviděl, vesele jím zamával nad hlavou. Málem jsem se rozplakal dojetím – tak on nezapomněl, kluk zlatá! A jak tak jde blíž, mám pocit, že demižonek není docela plný. To podle toho, jak jej lehce nesl v ruce.

Ahoj IGINE, chlapče, zakřenil se Dokiš a objal mě. Oplétaný koš mi zuchnul na záda, až to vevnitř zažblůnkalo. Kolik toho vezeš? Ptám se dychtivě a už si

maluju, jak se po službě všichni odebereme na ošetřovnu. Jasně, zahlaholil Dokiš, po šichtě se všichni dostavte do kanceláře náčelníka zdravotnické služby! To se teprve pobavíte! A mašíruje si to dál skrze vrátnici a já na něho: Šlíš, Doki, dyť ti to zabaví, budou problémy!

Tak ať, zahihňal se lehkomyšlně a hrdinně dodal: Na mě se ty gumy nelepí! To by si dali!

Ach ano, byli jsme tam všichni my, špagáti, co jsme táhli spolu! Postáváme netrpělivě mezi zasklenými vitrínami s léky, posedáváme na krezolem páchnoucím linoleu okrové barvy a Doki pořád nic, naopak, znamenitě se baví, informuje nás podrobně o tom, co kde s kým dělal, až to nakonec Marcel, zvaný Vemeno, nevydržel: Tak už to na nás konečně vybal! pronesl úpěnlivým hlasem.

Dokiš zvažněl... co jako? Co mám vybalit?

No to víno přece, cos přivezl v demižonu!

Jo, víno, hlesl Dokiš... hned to bude! Sklonil se pod svůj pracovní stůl a v půli pohybu se zastavil. Jenže, řekl posmutněle, jenže žádné víno v něm není!

A co teda, řekl Vemeno.

No, víte, jak jsem tak nasedl v Brně na ÚANu do autobusu, byl ještě plný, ale... cesta do Prahy je dlouhá a navíc jsme stáli... nějaká havárie, převržený nákladák nebo tak něco...

Nelži, zasténaI Ipekiš, a zkrát to!

Tak jo... zaváhal doktor a nadechnul se: Zkrátka, nasedl jsem do autobusu a se srdcem plným dobroty jsem uložil demižonek pod sedadlo, mezi nohy. Hlídal jsem ho jako oko v hlavě. To se kluci pomějou, říkal jsem si a při představě vašich natěšených tlam jsem se div nerozplakal dojetím... fakt... a pak mě napadlo, že bych to měl zkoštnout, abych měl jistotu, že vám nevezu žádnou sračku. Tak se napiju, bylo dobré, fakt dobré, lokl jsem si ještě jednou, přišlo mi vynikající... a zas. No... a v Praze mi, nevím proč, ujel vlak, takže jsem musel zase autobusem, normální linkou, co staví na každém rohu, a pak se to stalo. Potřeboval jsem se vymočit... nutně!... jenže, nebylo kde. Ani si nedokážete představit, jak jsem trpěl!

Tak jsi měl zajít za řidičem, řekl jsem.

To mě taky napadlo, připustil, jenže... v očích se mu rozehrály zlomyslné ohníčky, pak jsem si uvědomil, že by to bylo nedůstojné, jsem přece nějaká šajba, víte... mohlo by to vrhnout nedobrý stín na celou naši lidovou armádu, jen si to představte: důstojník, člen štábu, potupně močící do příkopu dva tři kroky od zastávky, před očima celého autobusu! Ne, to jsem nemohl připustit!

Takže? řekl Igin

Takže jsem se zamyslel... Čto dělať, řekl jsem si s Leninem, a bleskově našel řešení: v láhvi zbývaly sot-

va dva litry, to je pro kluky málo, došlo mi, jenom to zbytečně rozdráždí jejich chuťové pohárky, tak jsem všechno vychlandil!

On tam nachcal! řekl kdosi rozhorleně.

Jo... a představte si, nikdo si toho ani nevším!

Co budeme dělat? Ta věta, kterou pronesl Ipekiš (naklonil přitom hlavu a vyvalil své buličí oči), se vlnila závitý našich mozků jako had.

Coby, řekl rázně Dokiš, přivezl jsem pár německých pornočasáků... myslím, že bychom ty prasárny měli společně odsoudit... áááá, tak mě napadá... protáhl významně, zaťukal si ukazováčkem na spánek a se slibně zdviženým prstem zamířil ke dveřím ošetřovny, odkud se vrátil s objemnou láhví, ve které plavaly chirurgické nitě. Položil ji na stůl a po chvíli mlčení dojatě pronesl: Čistý líh!

Čistý jako beránci na letním nebi, jako čerstvě padlý sníh, jako ubrus na babiččině stole. Jen položit hlavu na chladivé plátno a usnout... Jako šmouhy před očima. Ještě dnes mě bolí hlava, když si vzpomenu. Fuj! A ve čtyři ráno služba v kuchyni! Naškrobený bílý plášť přes uniformu, od knoflíkové dírky vede k rameni červená šňůra a z ní visí další, s píšťalkou stejné barvy – dozorčí kuchyně! Sen každého základáka – žrádla neomezeně, jenom si vymodlit, aby bylo maso! A bylo, kuchař Orlovský, mohutný Slovák od Prešo-

va, Východňar každým coulem, oči mu jdou šejdrem, ukrajuje z hovězí kýty flák masa, dává ho na prkénko a lehce naklepává kotníky prstů. Otáčí se po mně:

Přírodní rezeň! Takto si já představujem raňajky! Chceš tiež, výkoňák? Možná později, krčím neurčitě rameny. ...ej, ty somár! hází nevěřičně svým zkrouceným pohledem.

A potom, jak bourá maso, s teskným výrazem v obličejí vykládá, aké bohovské to bylo tam u nich, na jatkách (lebo ja som mäsiar, vime), kde mohl zabíjet dobytek po desítkách, a že byl nejradši, když se nějaký býk šprajcnul ve voze a nechtěl na porážku, lebo priskoro učul zápach smrti... to pak Jožo Orlovský hbitě vyskočil na vůz a vydloubnul mu obě oči a býk jen bolestně bučel a třásl se bolestí a nechal se vést lepkavou tmou jako beránek, protože pochopil, že už není o co stát, že už je vlastně mrtvý – od chvíle, kdy se Jožo poprvé dotkl jeho hlavy.

Neotáčej se k němu zády, varovali mě kuchaři, rád podráží lidem nohy a potom se směje, až se za břicho popadá, a můžeš si být jistě, že bude mít v ruce nůž...

A tenhle člověk dostal na jaře nového pomocníka – vojína Slováčka, jako z udělání drobounkého chlapečka. Sotva prošel vojenskou mírou, a když ho přivezli, ve výstrojním skladu z něj byli zoufalí. I to nejmenší číslo

mu bylo veliké! Čepice mu stála na uších a rukávy se dotýkaly kolen. Pihatou lebečku pokrýval jemný zrzávý prach vlasů, a když se usmál, kolem nosu a lící míval výraz té hororové vraždící panenky. V rukou Joža Orlovského se změnil v opravdovou hračku. Trápil ho všelijak, tyranizoval, ale to nejhorší mělo teprve přijít.

Jednou v noci, jak už to na cimře bývá, když po večerce zhasla světla, si chlapci vyprávěli o ženských, kolik jich kdo měl a tak. Kdosi na konci pokoje přišel na vskutku originální nápad, aby se dostalo na všechny, postupovalo se pěkně po postelích a ne na přeskáčku jako obvykle. To byla síť, z které vojín Slováček nemohl uniknout. Dokážu si představit, s jakou úzkostí musel vidět, jak se, jeden po druhém, jeho sousedi vyznávají ze svých milostných avantýr a potom... potom Slováček s třesoucím se hlasem řekl to, co stejně všichni očekávali: že se nikdy nemiloval s ženou. Dokonce se prý ani nikdo moc nesmál, prostě to tak nějak přešli, jenže... doneslo se to Jožovi. Vzpomínáš? Věčně jsme mívali jako přílohu houskové knedlíky. A jak tak jednou dohnětli těsto, náhoda tomu chtěla, že v kuchyni zůstali sami - Jožo a Slováček.

Orlovský zavřel na petlici, obrátil se k tomu skorodíteti a řekl - Počul som, vraj si v životě nejebal. To ako tvoj starý nemožem dopustiť, veď si moj vták! Vyučím ťa! A nanosil těsto z těch velikých hnětacích mís na

rozlehlý vál a uplácá z něj svýma chlupatýma prac-kama ženu. S nohama, rukama... přirozením. Slováček mu nedokázal uniknout. Svlékl jej, ano, svlékl jej a jako nemluvně ho položil na desku, rovnou mezi rozvalené nohy těstové ženy. Vidíš, chce ťa, je pripravená, a teraz jebaj! Chudák malý, ztracený na tom velikém stole, ležel na netečné ke všemu svolné milence, vzlykal a prosil, ať ho nechá, ať může dolů, z místa té nejstrašnější potupy, jakou si lze představit. Ale Orlovský byl jako skála.

Odkud to vím? Řekli mi to kuchaři s tím, že musím držet hubu! A držel jsem ji, jak vidíš... Když se vrátili, našli ho zhrouceného v rohu, celý byl umatlaný. Těsto měl na nejpodivnějších místech. Řekl mi jeden - Zprvu... zprvu sem naň ho řval, co to ma jako byt, vojine! Ustrojte se! Slyšíte? Ale on nic, třésl se, tajak by byl na baterky, taky ten pések s kývací hlavu, tož to je dívne, právim se a hned startuju na Jožu, co že se tu jako robilo, a on, představ si ho, débila zasratého, celý vysmjaty, že ho jebat naučil... to jako Slovačka, že mu pannu z těsta zrobil, smal se a michal při tym ty knedle ve vařicim kotle!

Ale... domluvili se, kuchaři! Sebrali všechnu odvalu a šli do toho: Ostravák Bartus, Hájek odněkud z východních Čech i ten mlčenlivý slovenský Maďar, Dežo jsme mu říkali, blondatý a pihatý,

s blankytnýma očima... prostě Maďar jak vyšitý. Pečlivě se radili, kde nebude mít nic po ruce, a přišli na to: sprchy!

Kuchyň měla své vlastní sprchy. Když se jednou šel Jožo koupat, zdála se mu dlažba najednou nějaká kluzká, ale jakýsi soucitný pár rukou jej zachytil a zastřel do hebké, hřejivé deky. Co na tom, že mu jaksi náhodou zakryli i výhled.

Ten hošan si v životě nezamrdá! řekl Igin a upřel svůj pohled kamsi skrze zdi. A ti kuchaři... víc se opravdu nedalo dělat! A jsme zase zpátky u systému... ale ne, nejsme tady, abychom si kazili náladu... Mám dobrou slivovicu, tak rychle přijed', říká Igin, vždyť máš prázdniny. Chvíli jsem mlčel, ve sluchátku praskala... slyšíš, nebo ju vychlandím sám. Tak to řekl a mně se v hlavě cosi spojilo... Proto jsem tady. Sting dohrál a já napřahuju skleničku: Co myslíš, přestane se mi točit hlava, když si dám ještě deci? Určitě, příkyvuje Igin a lehce mine, trocha té švestkové vůně uvízne na skle stolku. Natírám si ji na dlaně: je to prý dobré na mozoly!

Proč jako? ptá se Igin.

Zvláčňuje to kůži. Prý! A vůbec... jak to dopadlo s tú tvoju babu?

Se který?

No, jak jí umřel kluk.

Jak asi, odfrknul: Přirozeně, že taťka neodolal, začaly obligátní služební cesty, tahali se po hotelech, chatách, známých, prostě všelijak a po jednom takovém víkendu, když se posadila vedle něho na sedadlo spolujezdce, zjistila, že všechno je pryč.

Myslím, zachechtal se Igin jízlivě, že všeci byli vlastně rádi!

A já říkám, že jsem rád, že jsem tady.

A Igin říká, že jsme rádi oba dva.

A já, já začínám mluvit o Marii.

A on o divný ženský, co s jejich kapelou dělá strip-týz, a fanynkách, co přicházej po koncertech.

A zalyká mě taková trýznivá radost a vidím, že žárovka se pohybuje. Zkousím ji zastavit pohledem. Nejde to, něco tady nefunguje, tak to zkousím znovu. Tentokrát chci vytrvat. Už je to trochu lepší!

Dobrou noc! - říkám. Jdu do pokoje pro hosty, trochu bloudím po tom rozlehlém hanáckém stavení. Nakonec najdu pokoj, kde trůní naprosto nezpochybitelně můj ruksak. Chvíli posedávám na lůžku, bojím se lehnout, že zase začne tancovat světlo, ale najednou je mi všechno fuk!

Tak se pozná dobrý chlast! Ráno vstaneš a neposlouchají jen nohy. Jaksi neochotně se táhnou chvíli za tebou, chvíli bokem. Chce to jen trpělivost! V kuchyni

už sedí Igin, v hedvábném županu poslouchá rádio a vypadá asi o trochu líp. Nicméně když mě spatří, povstane, zavětrí a jde mi vstříc se slovy – Hej, ty máš ale krásný parfém!

Oba se obejmeme a oba dva cítíme, že spíše než sebe objímáme ty roky, co uběhly stejně rychle jako včerejší den. A Igin se ptá, jestli kafe nebo čaj, a chvíli kutí u sporáku a potom cosi hledá v lednici. Když usedne, polykáme šunku a klobásy a různé druhy masa a plánujeme, co s načatým dnem. Z řečí nás probere tupý úder. Jako by kámen praštil do okna... Nakonec ho najdeme: strakapoud, strakapód, strakapúd! Sedí na parapetu, trojjediný a otřesený kroutí hlavou. Udiveně se rozhlíží, není možné, aby nás nespatriil. Několikrát se nadechne a znovu se vznese do vzduchu: Opět proti sklu!

Je to tak! Chce mezi nás! říká Igin. Rozesmál se a ani já nemohu přestat. Směju se a neskončím, dokud mi do očí nevrhnou slzy.

Ilustrace Aleš Hudeček
Fotografie autora Martin Popelář
Redakce Jiří Macháček
Korektury Markéta Kročilová
Obálka, grafická úprava a sazba Petr Pavlán
Vydal Protimluv, z.s., Švédská 31, 712 00 Ostrava
roku 2021 jako svou 98. publikaci
Vydání první
Tisk Printo, s.r.o
Příloha Protimlulu 1–2/2021, samostatně neprodejná

objednavky@protimluv.net
www.protimluv.net

Jaroslav Žila

(*12. 3. 1961 – †12. 4. 2017)

Ostravský básník a prozaik, který vstoupil do české literatury v polovině devadesátých let. Debutoval a pozornost čtenářů upoutal sbírkou *Drápy kamenů* (1994), o rok později připravil

společně s fotografem Viktorem Kolářem publikaci *Ostrava, obležené město*. Vydal dále tyto sbírky: *Nejstarší žena vsí* (2000), *Tereza a jiné texty* (2003). Jeho posledním básnickým souborem je sbírka *V hrudi pták* (2010). V roce 2016 publikoval v Protimluru soubor šestnácti povídek nazvaný *Nikdo tady není*, v němž se představil jako svébytný prozaik, který barvitým básnickým jazykem vypráví o tíze lidského osudu, vztazích a rodových poutech hrdinů svých próz. Publikovaná povídka z pozůstalosti nebyla dosud nikde uveřejněna a vychází při příležitosti nedožitých autorových šedesátin.